



جمهوری اسلامی ایران  
وزارت فرهنگ و آموزش عالی  
شورای عالی برنامه ریزی

۴

## مشخصات کلی، برنامه و سرفصل دروس

دوره کارشناسی ارشد روابط بین الملل

گروه علوم انسانی



مصوب سیددوسی و یکمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی

مورخ ۱۳۷۵/۹/۲۵

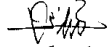
رای صادره سیصدوسی و یکمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی مورخ ۱۳۷۵/۹/۲۵  
درخصوص برنامه آموزشی کارشناسی ارشد روابط بین الملل

۱) برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد روابط بین الملل که از  
طرف گروه علوم انسانی پیشنهاد شده بود با اکثریت آراء به  
تصویب رسید.

۲) این برنامه از تاریخ تصویب قابل اجراست.

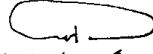
رای صادره سیصدوسی و یکمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی مورخ ۱۳۷۵/۹/۲۵  
درمورد برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد روابط بین الملل صحیح است و  
بمورد اجرا گذاشته شود.

دکتر سید محمد رضا هاشمی گلپایگانی

  
وزیر فرهنگ و آموزش عالی

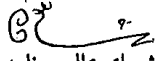
مورد تأیید است.

دکتر علی شریعتمداری

  
رئیس گروه علوم انسانی

رونوشت: به معاونت محترم آموزشی وزارت فرهنگ و آموزش عالی جهت اجرا ابلاغ می شود.

دکتر سید محمد کاظم نائینی

  
دبیر شورای عالی برنامه ریزی



بِسْمِ تَعَالَى

مشخصات کلی برنامه و سرفصل دروس دوره کارشناسی ارشد

روابط بین المللی



مقدمه :

برنامه کارشناسی ارشد رشته روابط بین الملل که با همکاری اکثریت مد رسین این رشته و با  
د نظر گرفتن آئین نامه های <sup>خود</sup> بنیادین و امکانات موجود دانشگاهها تهیه گردیده است  
دارای مشخصاتی بشرح زیر میباشد :

۱- دروس این رشته به صورت اجباری عمومی و تخصصی ارائه میگردد .

۲- در این برنامه سعی شده است اولاً به کلیه دانشجویان دانش و آگاهی مشترک و در همین  
حال وسیعتری در مسائل مورد نظر داده شود . دروس اجباری با همین فکر تعیین گشته اند  
ثانیاً دروس اختیاری نیز از آنچنان ماهیتی برخوردارند که دانشجویان با انتخاب مجموعه  
دروس معین میتوانند در بخش مورد نظر تخصص بیابند . برای رسیدن به این مهم دروس  
اختیاری در چهار بخش طبقه بندی شده اند . هر دانشجوی میتواند واحد های  
اختیاری مورد نیاز خود را از میان دروس پیشنهادی یک بخش معین انتخاب نماید .

هدف :

هدف از آموزش دوره کارشناسی ارشد روابط بین الملل بالا بردن کیفیت و کارآیی دانشجویان  
این دوره و نیز فراهم آوردن امکانات تحقیق در زمینه مسائل مربوط به روابط بین الملل و تربیت  
افراد کارآمد و متعهد به انقلاب اسلامی برای وزارتخانه ها ( بویژه وزارت امور خارجه ) میباشد  
کارشناسی ارشد این رشته با کاردانی و مهارت علمی که کسب خواهد کرد باید قادر باشد به خوبی  
به تعلیم و تحقیق و تجزیه و تحلیل مسائل بین المللی در ابعاد مختلف بپردازد .

### محتوای آموزشی و پژوهشی :

محتوی آموزشی و پژوهشی این دوره مجموعه ای از مطالب نظری است که مهارت و کارآفرینی در رشته روابط بین الملل را تا حد عمیق میسر میکند و این امر مستلزم آنست که اولاً " تا حد مقدور مطالب و مباحث عمده و اساسی بصورت آموزشی و پژوهشی مورد بررسی قرار گیرد . ثانیاً " آموزش در این دوره از عمق و تنوع بیشتری برخوردار باشد بطوریکه ضمن جلوگیری از پراکندگی خواننده (انتخاب دروس متعدد) بتوان با تعلیم و تحقیق در حوزه ای به نوآوری و ابتکار رسید ان داد .

### ۱- نوع رشته :

دوره کارشناسی ارشد روابط بین الملل بصورت ناپیوسته (مستقل) خواهد بود بدین معنی که فارغ التحصیلان دوره کارشناسی علوم سیاسی ، حقوق ، اقتصاد ، مدیریت دولتی و بازرگانی ، تاریخ (گرایش سیاسی) جامعه شناسی و روابط بین الملل با توجه به شرایط عمومی و اختصاصی رشته که هنگام پذیرش دانشجو اعلام خواهد شد وارد این دوره شوند . بطور کلی بخش عمده این دوره بصورت سمینار و تالیفات آموزشی نظری انجام میگردد مضافاً " باینکه دانشجویان میبایستی در پایان دوره به تهیه و تدوین رساله مهارت ورزید .



### ۲- طول دوره :

بر اساس آئین نامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد مصوب جلسه مورخ ۲۵/۱۰/۳۷ شورای عالی برنامه ریزی عبارت از حد اکثر مدت است که دانشجویان باید در طول دوره تعیین شده در این دوره را ( با پایان نامه ) بر اساس مقررات مربوط به پایان برسانند . طول دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته رشته روابط بین الملل حداکثر ۳ سال است .

#### ۴- واحدهای درسی :

برنامه آموزش کارشناسی ارشد ناپیوسته رشته روابط بین الملل کلا" شامل ۳۲ -  
واحد نیمسال است که شامل ۳۲ واحد درسی اصلی و اختصاصی و ۴ واحد رساله میباشد .

#### الف

در تنظیم دروس اختصاصی کوشش برآن قرار داشته است که به دانشجویان امکان  
تخصص در زمینه مخصوصی داده شود و در همین حال قادر باشند اطلاعاتی کافی در سایر  
زمینه ها کسب نمایند . برای دست یافتن به این هدف از مجموع ۳۲ واحد دروس اختصاصی  
تعداد ۱۶ واحد اجباری و ۱۲ واحد اختیاری منظور شده است . ۴۰ واحد رساله



#### ب

از آنجاکه آگاهی دانشجویان از مسائل مربوط به روابط بین الملل حاصل از این واحدها  
و همچنین منظور استغاده از دانش تخصصی صاحب نظران و اساتید عالیقدر ( داخلی و خارجی )  
در دوره کارشناسی ارشد روابط بین الملل اجازه داده میشود که هر دانشکده با توجه به  
امکانات موجود در هرترم حداکثر یک درس ۲ واحدی جدید بصورت انتخابی ( درس آزاد )  
ارائه دهد . این نوع دروس بایستی بیشتر از دوترم ارائه گردد و هر دانشجو در کل دوره فوق  
لیسانس میتواند حداکثر دو درس ۲ واحدی در درس آزاد ( یعنی مجموعاً " ۴ واحد ) اختیار نماید  
( واحدهای دروس مزبور بخشی از واحدهای اختیاری محسوب میشوند )

#### ج

آن گویه از دانشجویان پذیرفته شده در دوره کارشناسی ارشد روابط بین الملل که  
در دوره کارشناسی دروس معارف اسلامی را نگذرانند و اند بایستی این درس را که  
۲ واحد میباشد علاوه بر ۳۲ واحد دوره کارشناسی ارشد بگذرانند .

### تتبع و تحقیق :

تتبع و تحقیق در دوره \* کارشناسی ارشد در زمینه \* رساله انجام میگیرد و رساله  
دارای ۴ واحد میباشد علاوه بر رساله دانشجویان موظف خواهند بود که در هر درس یک گزارش تحقیقی  
در همان موضوع درس ارائه دهند \*

### دروس پیش نیاز

برای دانشجویان فارغ التحصیل کارشناسی غیر از رشته های علوم سیاسی و روابط بین -  
الملل که در دوره کارشناسی ارشد روابط بین الملل پذیرفته میگردد ، گذراندن دروس  
پیش نیاز زیر الزامی است .

۱ - اصول روابط بین الملل ( ۱ )

۲ - اصول روابط بین الملل ( ۲ )

۳ - حقوق بین الملل عمومی ۱

۴ - حقوق بین الملل عمومی ۲

### توضیح

دروس کارشناسی ارشد بطور مستقل عرضه شده و دارای پیش نیاز نمی باشد .



جداول دروس دوره کارشناسی ارشد

روابط بین الملل

دروس اختصاصی (اجباری)

کد درس	نام درس	تعداد واحد		مجموع واحدها	مجموع ساعات	مجموع واحدها	مجموع ساعات
		تعداد واحد	واحد				
۰۱	تئوریهای روابط بین الملل	۰۱	۰۱	۲			
۰۲	روش و پژوهش در روابط بین الملل	۲۴	۲۴	۲			
۰۴	سیاست بین الملل	۰۱	۰۱	۲			
۰۶	سازمانهای بین المللی	۰۱	۰۱	۲			
۰۷	مطالعات منطقه ای	۲۴	۲۴	۲			
۰۸	انقلاب اسلامی و بازتاب آن بر روابط بین الملل	۰۱	۰۱	۲			
		۲۷۲	۲۷۲	۱۶			





الف : فهرست دروس اختیاری

بخش : حقوق بین الملل

کلاس درس	نام درس	تعداد واحد	شماره دروس	شماره دروس
۰۹	حل و فصل مسألت آمیز دعاوی	۲	۳۴	۳۴
۱۰	حقوق بین الملل توسعه	۲	۳۴	۳۴
۱۱	حقوق بازرگانی بین المللی	۲	۲۴	۲۴
۱۲	حقوق دیپلماتیک و کنسولسی	۲	۲۴	۲۴
۱۳	حقوق ملت ها	۲	۲۴	۲۴
۱۴	اسلام و حقوق بین الملل	۲	۲۴	۲۴
۱۵	حقوق معاهدات	۲	۲۴	۲۴
۱۶	حقوق دریاهما	۲	۲۴	۲۴
۱۷	حقوق جنگ و بیطرفی	۲	۲۴	۲۴
۱۸	حقوق فضا و هوا	۲	۲۴	۲۴
۱۹	حول جامعه بین الملل و حقوق بین الملل درس آزاد ۱ و ۲	۲	۲۴	۲۴
جمع		۲۲ واحد		



ب : فهرست دروس اختیاری

بخش سیاست بین الملل

کد درس	نام درس	تعداد		ملاحظات و سایر موارد
		واحد	ساعت	
۱۹	مطالعه تطبیقی نظام‌های سیاسی بین‌المللی	۲	۳۴	
۲۰	استراتژی نظامی ابرقدرت‌ها و قدرت‌های بزرگ	۲	۳۴	
۲۱	سیاست خارجی آمریکا	۲	۳۴	
۲۲	سیاست خارجی شوروی	۲	۳۴	
۲۳	سمینار جهان سوم در سیاست بین‌الملل	۲	۳۴	
۲۴	سمینار روابط خارجی ایران	۲	۳۴	
۲۵	سیاست خارجی تطبیقی	۲	۳۴	
۲۶	نقش ایدئولوژی در سیاست بین‌المللی	۲	۳۴	
۲۷	مدیریت بحران‌های بین‌المللی	۲	۳۴	
	درس آزاد ۱			
	درس آزاد ۲			
		۱۸ واحد		



ج : فهرست دروس اختیاری  
بخش اقتصاد بین الملل

کلاس درس	نام درس	شماره واحد	تعداد واحد	مجموع واحدها	مجموع واحدها
۲۸	شرکتهای چند ملیتی و اقتصاد بین الملل	۲	۳۴	۳۴	
۲۹	اثری و سیاست جهان	۲	۳۴	۳۴	
۳۰	نظام نوین اقتصادی	۲	۳۴	۳۴	
۳۱	بررسی تطبیقی نظامهای اقتصادی	۲	۳۴	۳۴	
۳۲	روابط اقتصادی ایران با جهان خارج از جنگ دوم تا انقلاب اسلامی ( الف )	۲	۳۴	۳۴	
۳۳	روابط اقتصادی ایران با جهان خارج از جنگ دوم تا انقلاب اسلامی ( ب )	۲	۳۴	۳۴	
۳۴	مسائل پولی و بانکی بین المللی	۲	۳۴	۳۴	
۳۵	تئوریهای توسعه نیافتگی اقتصادی	۲	۳۴	۳۴	
۵۵	اقتصاد بین الملل - درس آزاد ۱ و ۲	۲	۳۴	۳۴	
جمع		۱۸ واحد			

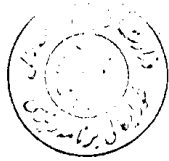


د : فهرست دروس اختیاری  
بخش سازمانهای بین المللی

کد درس	نام درس	تعداد واحد		مشتق از سازمان
		تعمیم	مطلوبه	
۲۶	سازمانهای اقتصادی و پولی بین المللی	۲	۳۴	
۲۷	حقوقی و قضائی بین المللی	۲	۳۴	
۲۸	سیاست و امنیت بین المللی	۲	۳۴	
۲۹	اجتماعی و فرهنگی بین المللی	۲	۳۴	
۴۰	نقش ایران در سازمانهای بین المللی درس آزاد ۲۰۱	۲	۳۴	
جمع		۱۰ واحد		



سرفه ل دروس





## تئوریهای روابط بین الملل

تعداد واحد : ۳

نوع واحد : نظری

پیشیاز:

هدف :

آشنا ساختن دانشجویان با نقش تئوری بعنوان وسیله ای برای مرتبط ساختن داده های پراکنده روابط بین الملل در یک چهارچوب نظری بمنظور ارائه یک تصویر کلی و منظم از پدیده های بین المللی و جریان امور در جامعه جهانی به نحویکه امر خنجر جداول شناسی امور اصلی از فرعی ، پایدار از گذرا ، تکرار شوند ، از تصادفی و مهم از بی اهمیت را امکان پذیر سازد . تئوری های روابط بین الملل بر اساس گمانه های بنیادی آنها در هندی شده همراه با دلایل پیشگامان و پیروان آنها ارائه گردیده و مورد ارزیابی ، سنجش و مقایسه قرار خواهند گرفت .

سرفصل دروس : (۵۱ ساعت)

کلیاتی درباره تئوری و عمل تئوری پردازی در مطالعات علمی ، پیشینه و روند

تئوری پردازی در روابط بین الملل

انواع تئوری های روابط بین الملل : تئوریهای کلاسیک یا واقعگرایانه ، زمینه های عینی و ذهنی پدید آتی واقعگرایانه در مطالعه روابط بین الملل ، گمانه های بنیادی واقعگرایان ، پیشگامان تئوریهای واقعگرایانه و ارزیابی تئوریهای واقعگرایانه تئوریهای سیستمی یا علمی : زمینه های پدید آتی و کاربرد تئوریهای سیستمی در مطالعه روابط بین الملل ، گمانه های بنیادی پیشگامان و ارزیابی تئوریهای سیستمی .

تئوریهای جامعه شناسی - تاریخی : دشواریها و دستاوردهای کاربرد تئوریهای جامعه شناسی در مطالعه روابط و پدیده ها در جامعه جهانی ، دشواریهای تاریخگرایانه در جهان پویای امروز . گمانه های بنیادی ، پیشگامان تئوری رفتارگرا ، تئوری بازی ، تئوری ستیزش و ستیزشزدائی ، ارزیابی تئوریهای تاریخی - اجتماعی

تئوری پارکسینتی روابط بین الملل : زمینه های پدید آتی و گمانه های بنیادی و دیگر گویانها

و ارزیابی تئوری مارکسیستی روابط بین الملل تئوریهای ساختاری و وابستگی : ساختارگرایی  
و ساختارگنوبی جهان بعنوان زمینه اصلی تئوریهای وابستگی ، گمانه های بنیادی  
پیشگامان ارزیابی و تئوریهای ساختاری و وابستگی .



روش و پژوهش در روابط بین الملل

تعداد واحد : ۶

نوع واحد : نظری

پیش نیاز :

۰۲



هدف : آشنا کردن دانشجو به اهمیت تعیین کننده روش در دستیابی به شناخت درست درباره عوامل نیروها روند ها و فراگرد ها در روابط بین الملل چگونگی گردآوری ارزیابی تجزیه رده بندی و تفسیر داده های بین المللی و ارائه نتیجه بدست آمده بصورت تئوری روابط بین الملل یا گزارش علمی در این دروس روش های عمده بطور نظری ارائه میگردد و دانشجویان موظف خواهند بود که با تهیه و ارائه یک گزارش علمی نشان دهند که کاربرد عملی این روش ها را هم یاد گرفته اند .

سرفصل دروس : (۴۴ ساعت)

روش و اهمیت آن در دستیابی به شناخت درست ، وابستگی روش به موضوع مورد مطالعه و پژوهش ، ویژگیها و روشی های جامعه جهانی و روابط بین اعضای آن ، گرایش های تخصصی یا بین کلی نگری در موربین المللی .

مراحل تکامل روش های مطالعه روابط بین الملل : مراحل تاریخی ، حقوقی ، رویداد های انفرادی جاری و توجه به ساخت ها و عوامل باید ارد روابط بین الملل ، روش های عمده مورد کاربرد امروزی : روش های تاریخی ، محیط گرائی ، روانسی ، سیاسی ، دستوری ، رفتاری ، سهمی ، سیاست سازی و التقاطی .

روش های پژوهش در روابط بین الملل : نقش پژوهش در تولید دانش نوین و روش های گوناگون اجرای طرح های پژوهشی : فردی ، گروهی ، بین نهادی ، بین المللی و انواع روش های پژوهش : استنادی ، آماری ، مفاهد ، ای ، مصاحبه ای و بین رشته ای سرچشمه داده های بین المللی ، سازمان ملل متحد و ارگانهای وابسته و سازمانهای منطقه ای و تخصصی روش های تخصصی روابط بین الملل ، چگونگی مقایسه و دستیابی به این داده ها ، روش های تحلیل داده های روش های پژوهش استنادی ، طرح واحد های تجزیه رده بندی و تفسیر نتایج روش های پژوهش ، اهمیت نتایج بصورت تئوری یا گزارش علمی .



## سیاست بین‌المللی

تعداد واحد : ۳

نوع واحد : نظری

پیشیاز :

۰۴

هدف : قاندرساختن دانشجو به شناخت اصولی و سیستماتیک ساختار و کارکرد نظام ، سیاسی بین‌الملل و عوامل دیگر که در رفتار سیاسی کشورها اثر تعیین‌کننده دارند و درک درست رویداد های سیاسی جهان بدون توجه به آنها بدست نمی‌آید .  
برای این منظور شرح و توصیف هدفهای سیاسی بیرون مرزی کشورها ، چگونگی پیگیری وابستگان دستیابی به آنها ، رقابت میان کشورها و نظام سیاسی بین‌المللی بعنوان صحنه کنش‌های همساز و ناهمساز کشورها و عوامل بسیار موثر در کامیابی یا ناکامی آنها در دستیابی به هدف های سیاسی بیرون مرزی مورد بررسی قرار خواهد گرفت .

سرفصل دروسی (اشاعت) چهارچوب کلی تجزیه و تحلیل سیاست بین‌الملل : ویژگیهای سیاست بین‌الملل و سیاست بطور کلی ، ارتباط میان سیاست خارجی ، سیاست بین‌الملل و روابط بین‌الملل ، توانایی های عمل در سیاست بین‌الملل .

انگیزه های رفتار بین‌المللی کشورها : هدف ها در سیاست بین‌الملل ، همکاری و واگرائشی در سیاست بین‌الملل ، صلح و جنگ ، امپریالیسم و وابستگی ، عوامل محدودکننده ، عمل کشورها و سازمانهای دولتی بین‌المللی بعنوان بازیگر در نظام سیاسی بین‌الملل .  
اندکشن های میان کشورها : نظام سیاسی جهان بعنوان صحنه اندکشن ها و عوامل موثر در نتیجه آنها ، اندکشن های دوزمره ، سرچشمه های کنش و ستیزش در میان کشورها .

نظام های سیاسی بین‌المللی : انواع نظام های سیاسی بین‌المللی ، راه های نگهداری این نظام ها ، عوامل تمهید کننده ، نظام های سیاسی بین‌المللی ، ناپایداری نظام مبتنی بر



## سازمانهای بین المللی

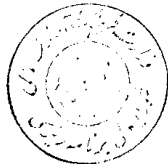
۰۶

تعداد واحد : ۴

نوع واحد : نظری

پیش نیاز :

**هدف :** همانند هر جامعه مدنی ، جامعه جهانی هم برای اداره امور خود به سازمانها و نهاد های گوناگون احساس نیاز کرده و آنها را به وجود آورده است . از آنجاکه در هر جامعه ای کیفیت گردش امور تا حدود زیادی بسته به چگونگی کارکرد سازمانهای آن جامعه دارد ، رویداد ها و رویداد مور جامعه جهانی هم از نحوه کار سازمانهای بین المللی سخت متأثر است . هدف این درس ضمن آشنا ساختن دانشجویان به انواع سازمانهای بین المللی و ضوابط کار آنها عبارتست از : نشان دادن رابطه متضاد میان گرایش کشورها به حفظ استقلال عمل خود از یکطرف و انتظار آنها از سازمانهای بین المللی برای کارائی بیشتر از طرف دیگر این تضاد اساس مسائل سازمانهای بین المللی را تشکیل میدهد .



سرفصل دروس : ( ۵۱ ساعت)

۱- سیستم دولت ها و ملی و پدید آمده سازمانهای بین المللی

۲- تئوری سازمانهای بین المللی

۳- سیر عمومی سازمانهای بین المللی

۴- طبقه بندی سازمانهای بین المللی

۵- مسائل بنیادی سازمانهای بین المللی : اساسنامه - شخصیت حقوقی -

عضویت آئین کار - سیستم رای گیری - تفکیکات و بودجه - ضمانت اجرایی

کارائی

۶- مکانیسم های حل اختلاف در سازمانهای بین المللی

۷- همکاریهای غیرسیاسی

## مطالعات منطقه ای

۰۷

تعداد واحد : ۲

سوع واحد : نظری

پیشنیاز :

هدف دروس :

آشنا کردن دانشجویان با یکی از مناطق جغرافیایی بزرگ دنیا ( با توجه به امکان ارائه درس و انتخاب دانشجو ) از قبیل خاورمیانه و شمال افریقا ، افریقای سیا ، امریکای لاتین ، جنوب شرقی آسیا ، اروپای غربی ، اروپای شرقی و . . . . . بطوریکه دانشجو بتواند با توجه به گرایش انتخابی و مورد نظر خود مطالعات و تحقیقات خود را در یکی از مناطق مهم دنیا متمرکز نمود . و علاوه بر کسب تخصص در یکی از گرایشها در یکی از مناطق جغرافیایی بعنوان يك محقق آگاه و مطلع آموزش ببیند .

سرفصل دروس ( ۲۴ ساعت )

مناوین دروس :

بررسی عوامل هم گرائی و واگرائی در منطقه

عوامل تاریخی و جغرافیایی

عوامل فرهنگی ، نژادی ، قومی و مذهبی

عوامل سیاسی و اقتصادی

بررسی بحرانهای مشترک منطقه

ارتباطات منطقه ای

سازمانهای منطقه ای

قدرتهای ذینفوذ در منطقه ( ابرقدرتها - قدرتهای بزرگ )

آیند منطقه و تأثیر آن بر روابط بین الملل



## انقلاب اسلامی و بازتاب آن بر روابط بین الملل

۰۸

تعداد واحد : ۳

نوع واحد : نظری

پیشنیاز :

هدف دروس :

آشنا کردن دانشجویان با انقلاب اسلامی بعنوان يك پدیده جدید و حادثه مهم تاریخی و بین المللی به ویژه توجه لازم به اهداف و ماهیت ایدئولوژیکی سیاسی آن و هم چنین بررسی اثرات و بازتابهای آن بر روابط بین المللی در سطح منطقه و جهان و در ابعاد گوناگون سیاسی ، استراتژیکی ، اقتصادی و حقوقی .  
سرفصل دروس ( ۵۱ ساعت )  
عناوین دروس :

بررسی اسلام بعنوان يك ایدئولوژی و سیاست سیاسی

ماهیت و اهداف انقلاب اسلامی

سیاست نه شرقی نه غربی جمهوری اسلامی

مسدود انقلاب

فکرمحل های جهان خارج در قبال انقلاب اسلامی ( ابرقدرتها -

قدرت های بزرگ - کشورهای منطقه )

تاثیر انقلاب اسلامی بر روابط بین الملل ( از نظر سیاسی و ایدئولوژیکی

محل خارجی بروز جنگ تحمیلی

انقلاب اسلامی و بحرانهای جهانی و منطقه ای ( لبنان - افغانستان

خلیج فارس ..... )



حل و فصل مسالمت آمیز دعاوی

۰۹

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیش نیاز :

هدف :

سرفصل دروس : (۳۴ ساعت)



## حقوق بین الملل توسعه

۱۰

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیشنیاز :

هدف :

سرشماری دروس : (۳۴ ساعت)

الف : حقوق بین الملل سنتی وعدم توسعه اقتصادی - حقوق بین الملل در خدمت استعمار - اصل آزادی دریاها - اصل دروازه های باز - اصل دولت کامله الوداد - اصل برابری حقوقی بین دولت ها نظام سرپرستی - نظام قیمومت •

ب : نظام نوین اقتصادی بین المللی بر اساس قطعنامه های مجمع عمومی ملل متحد - حقوق بین الملل اهرم توسعه اقتصادی دولت ها - توسل به اصول پذیرفته شده حقوق بین الملل - اصل حاکمیت عدم مداخله - اصل به اصول نوین حقوق بین الملل اصل حاکمیت ملت ها بر منابع طبیعی خود ( حق ملی کردن مظهر حاکمیت) اعمال حاکمیت بر منابع دریاها و اقیانوسها ( فلات قاره و منطقه اقتصادی انحصاری ) برابری اقتصادی از طریق نابرابری حقوق ( بهره برداری از منابع بستر و زیر بستر دریاها به نفع کشورهای در حال توسعه - میراث مشترک بشریت ) انتقال تکنولوژی به کشورهای در حال توسعه ( ترتیبات پیش بینی شده در کنوانسیون ۱۹۸۲ حقوق دریاها ) کنوانسیون مربوط به جانشینی دولت ها ( ۱۹۷۸ )



## حقوق بازرگانی بین‌المللی

تعداد واحد : ۲

سوء واحد : نظری

پهن باز :

هدف :

سرفصل دروس : (۲۴ ساعت)

رابطه میان قوانین بازرگانی بین‌المللی و قوانین داخلی کشورها ، مسائل حقوقی و مالی  
بازرگانی بین‌المللی ، نظم بخشی و پشتیبانی حقوقی از بازرگانی بین‌المللی و سازمان‌های  
بین‌المللی مربوط به بازرگانی میان کشورها و قوانین و مقررات این سازمانها



## حقوق دیپلماتیک و کنسولسی

۱۲



تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیشنیاز :

هدف :

سرفصل دروس : (۲۴ ساعت)

مقدمه : سیاست خارجی و دیپلماسی • تدوین و توسعه حقوق دیپلماتیک و کنسولی کنوانسیون وین ۱۹۶۱ در مورد حقوق دیپلماتیک — کنوانسیون وین ۱۹۶۳ در مورد حقوق کنسولی — کنوانسیون نیویورک ۱۹۶۹ در مورد مأموریت های ویژه — کنوانسیون ۱۹۷۳ نیویورک در مورد جلوگیری و مجازات جنایات علیه اعضای هیئت های دیپلماتیک — کنوانسیون وین ۱۹۷۵ در مورد نمایندگی دولت ها نزد سازمان های بین المللی جهان شمول •

- ۱- ایجاد هیئت دیپلماتیک : شرایط برقراری روابط دیپلماتیک • ها
- ۲- تشکیلات هیئت دیپلماتیک : انواع هیئت • ۱- تشکیلات داخلی هیئت
- ۳- آغاز و اتمام مأموریت اعضای هیئت ۱- تشریفات مربوط به تعیین رئیس هیئت تقاضای پذیرش - ارائه استوارنامه - نحوه تعیین بقیه • اعضای هیئت - اتمام مأموریت عناصر نامطلوب •
- ۴- فعالیت هیئت - وظایف هیئت - حفظ منافع دولت فرستنده و اتباع آن اصل حمایت دیپلماتیک - توسعه روابط دوستانه باد ولست پذیرند • - اصول ناظر بر فعالیت هیئت : اقدام به حاکمیت دولت پذیرند • - وظایف دولت پذیرند •
- ۵- مزایا و مصونیت های دیپلماتیک - مبنای حقوقی - نظریه نمایندگی - نظریه برون مرزی - مصلحت خدمت - انواع مزایا و مصونیت ها - مصونیت از تعرض - مصونیت محل کار - مصونیت شخصی مأمور دیپلماتیک مصونیت قضائی هیئت و اعضای هیئت - نظریه مصونیت در اسلام
- ۶- تعلیق و انحلال هیئت - قطع روابط دیپلماتیک - وظایف دولت پذیرند • در صورت قطع رابطه دیپلماتیک ایجاد دفتر محافظ منافع نزد دولت پذیرند •



- ۷- حقوق ووظایف هیئت های نمایندگی دولت هائزد سازمانهای  
بین المللیسی •  
۸- حقوق ووظایف کارمندان سازمانهای بین المللی - مطالعه آزاد  
و رویه قضائی دادگاه اداری سازمان ملل متحد •  
۹- حقوق ووظایف کنسول •



## حقوق ملت ها

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیشنیاز :

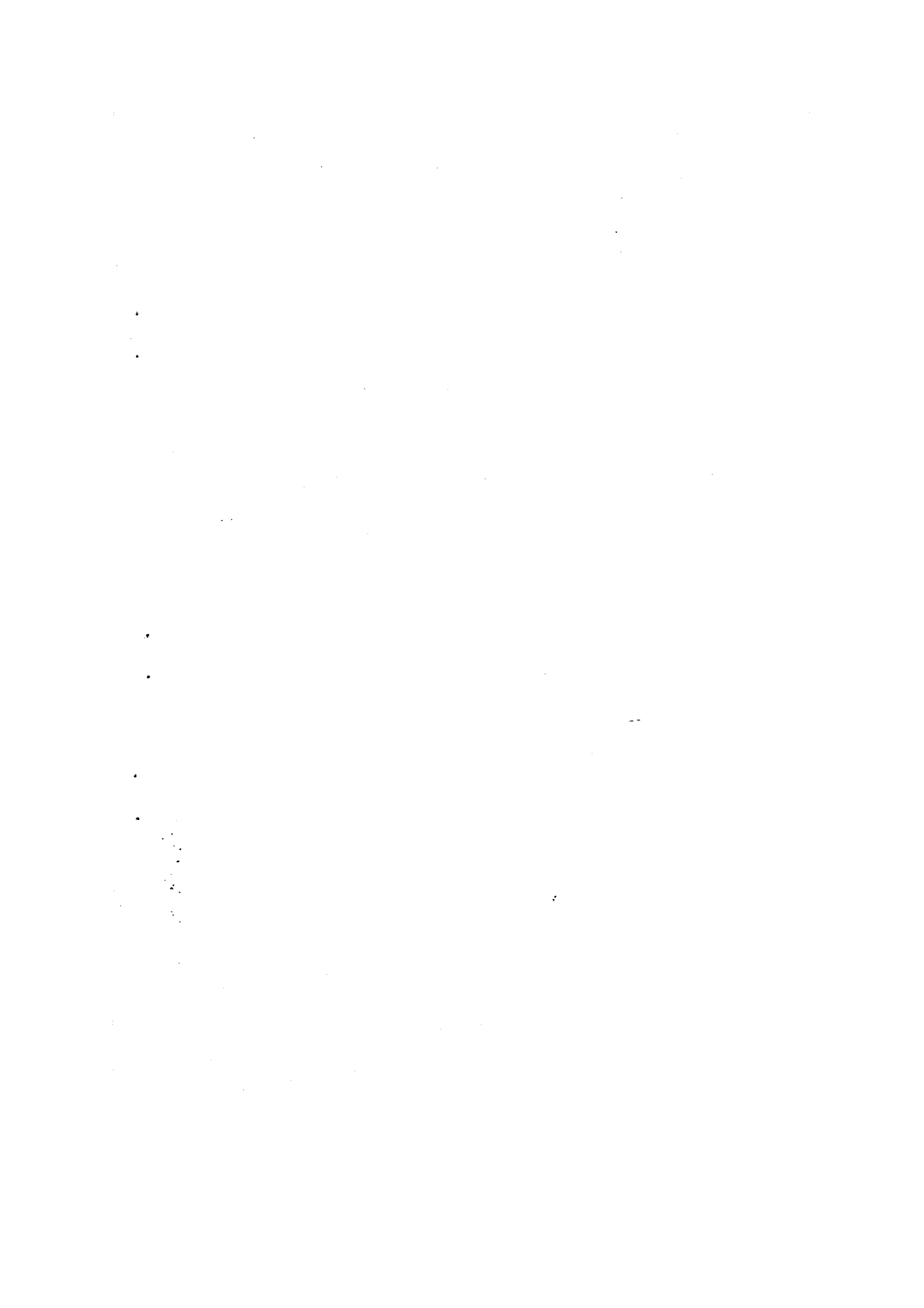
هدف :

سرفصل دروس : (۳۴ ساعت)

۱۳

رسالت حقوق ملت ها : تضمین و حراست از حقوق ملت ها در برابر امپریالیسم  
صهیونیسم و آپارتاید اول تکوین و توسعه حقوق ملت ها ۱- نقش علمای حقوق  
( دکترین ) و سازمانهای بین المللی غیر دولتی فعالیت امنیتی انترناسیونال -  
اعلامیه جهانی حقوق ملت ها مورخ ۴ ژوئیه ۱۹۷۶ الجزایر - تشکیل  
دادگاه دائمی ملت ها ۲۴ ژوئن ۱۹۷۹ بلوژیا ۲- اقدامات سازمانهای  
المللی - سازمان وحدت آفرین ۳- منشور آفریقائی حقوق بشر و ملت ها  
۴- هیئت همین کنفرانس سازمان ملل متحد ژوئن ۱۹۸۱ •  
اقدامات یونسکو : تصویب برنامه سازمان بهرامون حقوق ملت ها ۱۹ نوامبر  
۱۹۸۲ مخالفت ایالات متحده آمریکا حقوق ملت ها در مقابل حقوق بشر بحران  
یونسکو و خروج آمریکا از سازمان فعالیت سازمان در جهت صدور سلسله قطعنامه  
هائی در زمینه مسائل مربوط به حقوق ملت ها بویژه در مورد حقوق ملت فلسطین  
دوم محتوای حقوق ملت ها اصل آزادی ملت ها در تعیین سرنوشت خود  
بهدشت های رهائی بخش - ۲- اصل آزادی ملت ها در انتخاب سیستم  
و نظام حقوقی - سیاسی ، اقتصادی - فرهنگی ۳- اصل حاکمیت ملت ها  
بر منابع طبیعی خود ۴- منع تبعیض نژادی - منع گشتار دسته جمعی •







تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیشیاز :

هدف :

(۲۴ ساعت)

سرفصل دروس : مسلمانان در سرزمین غیر اسلامی سرزمین غیر مسلمین یاد اراالعرب طرز رفتار مسلمانان در سرزمین غیر اسلامی تحت شرایط امان ، طرز رفتار مسلمانان در سرزمین غیر اسلامی بدون امان اسرای مسلمانان

روابط بازرگانان — : اسلام و بازرگانی — بازرگانی غیر مسلمان با دارالاسلام — تجارت مسلمانان با دارالعرب — معنی بازرگانی بیگانه .

وضعیت بیگانگان در اسلام ( مفهوم بیگانه در اسلام ) — مفهوم امان و انواع آن — امتیازات امان یا حقوق و آزادیهای بیگانگان — شرایط امان یا وظایف بیگانگان — پایان امان — حقوق اقلیتهای مذهبی در اسلام ( مفهوم اقلیتهای مذهبی ) — قرارداد ذمه — ضمانت اجرای قرارداد ذمه — تعهد مسلمان نسبت به اقلیتهای مذهبی — حقوق و آزادیهای اقلیتهای مذهبی در دوران جنگ :

جنگ از دیدگاه اسلام — رفتار انسانی در جنگهای اسلامی — اعمال ممنوعه در جنگ از نظر اسلام — اسلام و امانخواهی در جنگ — اسلام و رفتار با اسیران و مجروحان جنگی فرآیند اختتام جنگ .

انواع جنگ ها ( جنگ زمینی ) — اعمال ممنوعه در جنگ زمینی — مقابله با دشمنان — جاسوسی — رفتار با مردگان —

( جنگ دریایی ) اسلام و جنگ دریایی — قانون اسلام و دریا — قواعد و عملیات جنگ دریایی — سازمان دریایی —

غنائم جنگ

## حقوق معاهدات

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیشیاز :

هدف :  
سر فصل دروس : (۲۴ ساعت)

۱۵

الف - حقوق معاهدات وسیله توسعه همکاری و مسالمت آمیز بین ملت ها  
تدوین و توسعه حقوق معاهدات بوسیله کنوانسیون وین ۱۹۶۹ - انواع معاهدات  
انعقاد لازم الاجراء شده - معاهدات - قائل شدن قید و شرط در معاهدات - رعایت  
اجرا و تفسیر معاهدات - معاهدات دول ثالث - اصلاح و تغییر معاهدات - بطلان  
و تعلیق اجرای معاهدات ( با تاکید بر اثرات قواعد آمره حقوق بین الملل ) پایان معاهدات  
و تعلیق اجرای آنها - نتایج بطلان - پایان و با تعلیق معاهدات نگهدارندگان ابلاغات  
و ثبت \*



حقوق دریاها

۱۶

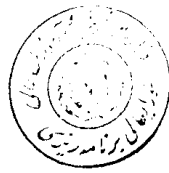
تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیش نیاز :

هدف :

سرفصل دروس : (۲۴ ساعت)



## حقوق جنگ و بیطرفی

۱۷

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیشیناز :

هدف دروس : حقوق برخورد های مسلحانه ( حقوق جنگ و بیطرفی ) توسط  
به زور مظهر حاکمیت دولت ها محدودیت در توسل به زور ( میثاق جامعه ملل - میثاق  
بریان کلوگ ) اصل حل و فصل مسالمت آمیز اختلاف در منشور ملل متحد دفاع مشروع  
در مقابل عمل تجاوز - تعریف تجاوز - کنوانسیون های لاهه ۱۹۰۷ کنوانسیون های  
ژنو ۱۹۴۹ پروتکل های الحاقی به کنوانسیون های ژنو ۱۹۷۷ پروتکل ۱۹۲۵ - جنایت  
علیه صلح - جنایت علیه بشریت حقوق و وظایف دول بی طرف



حقوق فضا و هوا

۱۸

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیشنیاز :

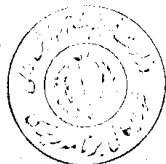
هدف :

سرفصل دروس : (۲۴ ساعت)





تحول جامعه بین المللی و حقوق بین الملل



تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیش نیاز :

هدف : افزایش هتأب تحقق جامعه جهانی و گسترش روزافزون روابط گوناگون میان اعضای این جامعه اهمیت چهارچوب حقوقی این روابط را بیشتر افزایش داده است . روند تبدیل جامعه جهانی به يك جامعه مدنی دارای شرایط ، عوامل و ویژگیهای خاص خود میباشد . در حالیکه وظیفه حقوق بین الملل ، همانند هر نظام حقوقی دیگر ، ایجاد نظم و ثبات و آرامش در قلمرو خود میباشد جامعه جهانی مبتنی بر قانون در جریان تولد درد آلود خود ، سخت متلاطم و متغییر است . هدف عمده این درس عمارت است از بیان اثر متقابل مسیایان حقوق بین الملل میتوان يك قالب ریستاگرا و نظم بخش و جامعه بین الملل یعنوازیست محتوای پویا و سخت دگرگون شونده .

سازمان فصل دروس ( ۳۲ ساعت )

- اول : طرفین حق و تکلیف در جامعه بین المللی : دولت ها - سازمانهای بین المللی سرزمین های خود مختار - نهضت های رهائی بخش - شورای ملل متحد برای نامیبیا .
- دوم : مصونیت قضائی دولت ها و اموال آنها - کنوانسیون اروپائی در مورد مصونیت دولت ها ( ۱۹۷۵ ) اروپه قضائی محاکم ملی و بین المللی - فعالیت کمیسیون حقوق بین الملل متحد
- سوم : شناسائی دولت ها انواع شناسائی خمیصه شناسائی حکومت واصل و بداخله در مورد داخلی دولت ها .
- چهارم : منابع حقوق بین الملل - بررسی ماده ۳۸ اساسنامه دیوان دادگستری بین المللی - قننامه های سازمانهای بین المللی - اعلامیه های یکجانبه

بقیه تحول جامعه بین المللی و حقوق بین الملل

• دولت ها صورت جلسات مذاکرات بین المللی

پنجم : مسئولیت دولت ها - مفهوم سنتی مسئولیت دولت ها - مسئولیت بین المللی  
برای اقداماتی که طبق حقوق بین الملل منع نگردیده است (مسئولیت مبتنی

برریسک) مسئولیت کیفری دولت ها •

ششم : جانمایی دولت ها - کنفرانسیون وین درباره جانمایی دولت ها در -

معاهدات ( ۱۹۲۳ اوت ۱۹۲۸ ) کنفرانسیون وین درباره جانمایی دولت ها

در قروض - اموال و آرشیوها ( ۸ آوریل ۱۹۸۳ )



مطالعه تطبیقی نظام‌های سیاسی بین‌المللی

۱۹

تعداد واحد : ۲

سوع واحد : نظری

پیشیاز :

هدف :

آشناساختن دانشجویان به جایگاه نظام‌های سیاسی بین‌المللی بعنوان یکی از عوامل محیطی تعیین‌کننده رفتار سیاسی کشورها و کامیابی یا ناکامی آنها در دستیابی به هدف بیرون‌مرزی خود • بررسی چگونگی پیدایش این نظام‌ها و عوامل مؤثر در پایداری ، ناپایداری و فروپاشی آنها از طریق مطالعه تطبیقی سیستم‌های سیاسی بین‌المللی که گاه‌ایکه پس از پیدایش کشورهای ملی پدید آمده و بجز نظام سیاسی موجود کنونی همگی از میان رفته‌اند •

سرفصل دروس : (۲۲ ساعت)

فرضیه‌های پیدایش مطالعه سیستمی پدیده‌ها ، تعریف مجموعه‌های سیستمی ، عوامل لازم برای تشکیل و چگونگی کارکرد سیستم‌ها ، ویژگی‌های سیستم‌های سیاسی بین‌المللی و کنش کشورها بعنوان سرچشمه آشفتگی‌های سیستم ، عوامل تنظیم‌کننده و منابع نظام‌های سیاسی بین‌المللی • کاربرد پارامترهای فوق در مطالعه تطبیقی سیستم‌های سیاسی ۱۷۴۸ - ۱۷۸۹ ، ۱۷۸۹ - ۱۸۱۴ ، ۱۸۱۴ - ۱۸۲۲ ، ۱۸۲۲ - ۱۸۴۸ ، ۱۸۴۸ - ۱۸۷۱ ، ۱۸۷۱ - ۱۸۹۰ ، ۱۸۹۰ - ۱۹۱۸ ، ۱۹۱۸ - ۱۹۴۵ و کنون

ارزیابی نتایج بدست‌آمده از مطالعات سیستمی سیاست بین‌الملل و توانایی این روش در ارائه تصویر درست‌تری از رویدادهای سیاسی جهان



## استراتژی نظامی ابرقدرت‌ها و قدرت‌های بزرگ

۲۰

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیشیاز :

هدف :

مشخص ساختن جایگاه نیروی نظامی در گزینش و پیگیری هدف‌های سیاسی ابرقدرت‌ها و قدرت‌های بزرگ در جهان کنونی، نقشی که در این کشورها به نیروی نظامی بعنوان یکی از ابزار سیاست داده میشود، چگونگی سازماندهی، آموزش آماده سازی نیروی نظامی در این کشورها و کاربرد آن در زمان صلح و بهنگام جنگ و اینکه پیشرفت تکنولوژی نظامی در تعلق نیروی نظامی بعنوان یکی از ابزار سیاست در این کشورها

بجا میگذارد.

سرفصل دروس: (۲۴ ساعت)

عوامل تعیین کننده و روش‌های مطالعه تطبیقی آئین‌نامه

های استراتژیک، ویژگی‌های عمده آئین‌های نظامی شرق و غرب، شرمت سازمان‌های نظامی، سیاست نظامی، چگونگی گزینش مواضع نظامی، فراهم آوری جنگ افزار و روش‌های عمده کاربرد نیروی نظامی یا هدایت جنگ بطور کلی، بررسی تطبیقی استراتژی‌های نظامی، هریک از کشورهای امریکا، شوروی، چین، انگلستان و فرانسه با کاربرد معیارهای فوق و نقش پویایی تکنولوژی نظامی در درگرون سازی و تکامل خود این معیارها.



## سیاست خارجی آمریکا

۲۱

تعداد واحد : ۲

سوع واحد : نظری

پیشنیاز :

آشنا کردن دانشجویان با اصول کلی حاکم بر سیاست خارجی آمریکا روند تصمیم گیری ، عوامل موثر در تصمیم گیری ، ساختارها و نهادی تصمیم گیرند ، ابزار و روشهای اجرای سیاست خارجی آمریکا بطوریکه دانشجویان قادر سازد که تحولات و بحرانهای ایجاد شده در سیاست خارجی آمریکا را در گذشته و حال تحلیل نمود و آینده احتمالی را پیش بینی

نمایش

سرفصل دروس : (۲۴ ساعت)

بررسی کلی و جمالی سیاست خارجی آمریکا از بد و استقلال در مراحل

مختلف ( آمریکا بعنوان قدرت کوچک ، متوسط ، بزرگ و ابر قدرت )

نظریات مختلف در تحلیل سیاست خارجی آمریکا ( روز

بررسی اهداف سیاست خارجی آمریکا بعنوان ابر قدرت غرب

عوامل تعیین کننده داخلی و خارجی سیاست خارجی آمریکا

ساختار رسمی سیاست خارجی آمریکا ( ریاست جمهوری وزارت خارجه ، وزارت دفاع ،

سازمان سیا و کنگره )

ساختار غیررسمی ، گروههای ذینفوذ ، گروههای فشار ، احزاب جمهوریخواه و دمکرات

افکار عمومی - شورای ملی روابط خارجی

بررسی دکترین های ارائه شده و نقش آنها در شکل گیری سیاست خارجی آمریکا



## سیاست خارجی شوروی

۲۲

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیشنیاز :

هدف :

سرفصل دروس : (۳۲ ساعت)

نقش ایدئولوژی در سیاست خارجی شوروی — عوامل ژئوپلیتیک و مسائل امنیتی  
در فرایند سیاست گذاری خارجی — نظریه کرمینولوژیست ها در مورد سیاست خارجی —  
شوروی — معیارهای اقتصادی و اجتماعی تعیین کننده سیاست خارجی — نقش شورای عالی  
و ارگانهای حزبی ( پلیت بور و کمیته مرکزی حزب کمونیست ) و دولت در سیاست گذاری خارجی  
شوروی — روابط میان قوای مقننه ، مجریه و حزب سیاست گذاری خارجی — ارتش  
و سیاست گذاری خارجی — عوامل مؤثر در دگرگونی در سوی کشورهای خارجی شوروی  
نقش شخصیت ها در سیاست گذاری خارجی شوروی \*



سمینار جهان سوم در سیاست بین الملل

۴۳

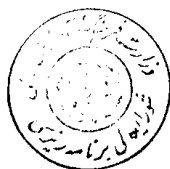
تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیش نیاز :

هدف :

سر فصل دروس: (۲۴ ساعت)



سمینار روابط خارجی ایران

۲۴



تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیشیاز :

هدف :

سرفصل دروس : (۳۴ ساعت)

بخش نخست : کلیات سیاست خارجی

تجزیه و تحلیلی کلی از سیاست خارجی - سیاست خارجی چیست؟ مقامات تصمیم گیرنده در باره سیاست خارجی یک کشور - ژئوپولیتیک و تاثیر آن در سیاست خارجی یک کشور.

بخش دوم - سیاست خارجی ایران از شروع سلطنت فتحعلی شاه تا عقد عهدنامه پاریس (۱۸۵۷ - ۱۸۰۱)

سیاست خارجی فتحعلی شاه (اتحاد با انگلستان - اتحاد با فرانسه - اتحاد مجدد با انگلستان) مراکز تصمیم گیری در باره سیاست خارجی ایران در این دوره - سیاست خارجی ایران در زمان محمد شاه - سیاست خارجی ایران در دوران سلطنت ناصرالدین شاه - سیاست خارجی امیرکبیر - مراکز تصمیم گیری بعد از سقوط امیرکبیر - نخستین گرایشها به سوی آمریکا و آلمان - روابط ایران و عثمانی در این دوره - محدود شدن آزادی عمل ایران در عرصه سیاست خارجی بعد از شکستهای قفقاز و هرات.

بخش سوم - دوران اعطاء امتیازات اقتصادی به بیگانگان و تاثیر آن در سیاست خارجی ایران (۱۹۰۶ - ۱۸۶۰)

اعطاء امتیازات متعدد به روسیه و انگلستان - اخذ وامهای متوالی از این دو دولت - عقد قرارداد ۱۹۰۷ میان روسیه و انگلستان - ناتوانی کامل سیاست خارجی ایران در این دوره - مرکز تصمیم گیریهای سیاسی در این دوره



بخش چهارم - سیاست خارجی ایران از دوره مشروطیت تا عقد قرارداد ۱۹۱۹

کوشش برای حفظ بیطرفی ایران و عدم امکان آن - نفوذ آلمانها در ایران در جنگ جهانی اول - گرایش موقتی به سمت آلمان و نتایج آن - انقلاب اکتبر ۱۹۱۷ در روسیه و تاثیر آن در سیاست خارجی ایران - نفوذ مطلق انگلیسها در ایران پس از خاتمه جنگ جهانی اول و تاثیر آن در سیاست خارجی ایران - عقد قرارداد ۱۹۱۹ ایران و انگلیس و گرایش سیاست خارجی ایران به سوی انگلستان - نتایج سوء این سیاست اشغال شدن گیلان از طرف قوای سرخ (۱۹۲۰) و حوادثی که منجر به عقد عهدنامه ۱۹۲۱ ایران و شوروی گردید - سیاست خارجی ایران در فاصله کودتای سوم اسفند ۱۲۹۹ و تا سپتامبر سلسله پهلوی (۱۳۰۴) - مقامات تصمیم گیرنده در این دوره



بخش پنجم - دوران سلطنت پهلوی اول (۱۳۲۰ - ۱۳۰۴)

تجزیه و تحلیل کلی از شخصیت و اهداف های موثر در سیاست خارجی ایران در این دوره - رضا شاه و تصمیمات مربوط به سیاست خارجی - نفوذ پشت پرده انگلستان - نفوذ جنوب و تاثیر آن در سیاست خارجی ایران - امضای نخستین پیمان منطقه ای (پیمان سعدآباد) میان ایران و ترکیه و عراق و افغانستان - گرایش آشکار به سوی آلمان و ائتلافات آن در تیره کردن روابط خارجی با انگلستان و شوروی - اشغال ایران - برکنار شدن رضا شاه

بخش ششم - سیاست خارجی ایران در دوران سلطنت پهلوی دوم (۱۳۵۷ - ۱۳۲۰)

تجزیه و تحلیل کلی از سیاست خارجی ایران در این دوره - عقد پیمان اتحاد با انگلستان و شوروی - امکان جنگ به آلمان - مراکز حقیقی تصمیم گیری در این دوره - سیاست خارجی ایران در دوره اشغال نظامی - بحران آذربایجان و دخالت مستقیم آمریکا در رفع این بحران - نقش سازمان ملل - کوشش دکتر معدق برای ایجاد نوعی موازنه منفی میان شرق و غرب - نقش ایالات متحده و کودتای مرداد ۱۳۳۲ - گرایش تند رجعی ایران به سوی شرق - تحلیل علل این گرایش - تسلط کامل آمریکا فیهان بر سیاست خارجی ایران در دوران نخست وزیری طرابعی - تأمین نیازهای مالی و نظامی ایران از طرف آمریکا - تحلیل علل این گرایش - با جهان غرب - با جهان سوم - سیاست ایران در خلیج فارس

فارس و یمن و عمان — مسئله اسرائیل و روابط ایران با این کشور — روابط ایران و مصر — سیاست خارجی ایران نسبت به عراق و مسئله شط العرب — توافقنامه الجزایر — مسائل خلیج فارس — سیاست ایران نسبت به امارات متحد عربی — سیاست خارجی ابرقدها (آمریکا و شوروی) — در خلیج فارس و تأثیر آن بر سیاستهای ایران — مسئله نفت — خلیج فارس و تأثیر آن در — سیاست خارجی ایران — روابط با هندوستان و چین — مقامات تصمیم گیرنده در سیاست خارجی ایران در این دوره

#### بخش هفتم — سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران

پایه های اصلی این سیاست — رهائی از وابستگیهای نظامی و اقتصادی به شرق و غرب — حمایت از کشورهای که برای رهائی از سلطه غرب می جنگند — ضدیت بی پرده با مقاصد جهانگشائی اسرائیل در منطقه — سیاست خارجی جمهوری اسلامی در قبال رژیم حاکم بر افغانستان — سیاست نزدیکی به سوریه و لیبی — مبارزه مستمر علیه استقرار نفوذ مجدد آمریکا در منطقه خلیج فارس — نزدیکی به کشورهای جهان سوم — مراکز تصمیم گیری در سیاست خارجی جمهوری اسلامی



## سیاست خارجی تطبیقی

۲۵

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیشیاز :

هدف :

سرمحل دروس : (۷۴ ساعت)

بررسی سرچشمه های فرهنگی و عادی رفتار و کردار ملی ، ویژگیهای ملی ، نقش عوامل  
جغرافیائی و تکنولوژیک در شکل دهی سیاست خارجی • عوامل ثابت و متغیر موثر در رگزینش  
سیاست خارجی • روند تصمیم گیری در سیاست خارجی • سیاست خارجی و نوع رژیم های  
حاکم بر کشورها • اندرکنش میان اصول پایه ای نظام بین المللی امروزی و سیاست خارجی  
کشورها • بررسی مقایسه ای روند رگزینش و کاربرد سیاست خارجی چند کشور مهم • کنش و  
واکنش میان سیاست های خارجی



## نقش‌آید‌فولوزی‌د‌ر‌سیاست‌بین‌الملل

۲۶

تعداد واحد : ۲

سوع واحد : نظری

پیشیاز :

هدف  
د‌رکنار قانون و اخلاق و سنت‌ها ، آید‌فولوزیها نقش‌مهم‌د‌ر روابط  
بین‌المللی‌بازی‌می‌کنند . د‌ر این‌د‌رس‌نقش‌برخی‌از آید‌فولوزیها‌ی‌مهم‌بعنوان سیستمی‌از  
باورها‌ز اصول‌توجیه‌کننده رفتار سیاسی‌کشورها‌د‌ر جهان‌امروزی ، د‌شواریه‌ای‌پیروی‌از  
اصول ثابت‌آید‌فولوزی‌د‌ر جهان‌پویا ، کشفکش‌ها و تضاد‌هایی‌که‌گاه‌بگاه‌میان‌منافع‌ملی  
و اصول‌آید‌فولوزی‌پدید‌می‌آید‌واثر تعدیل‌کننده‌د‌و‌جانبه‌این‌تعارض‌ها‌د‌رگزینش‌پیگیری  
هدف‌های‌ملی‌و‌بیرون‌مرزی‌مورد‌بررسی‌قرار‌می‌گیرند .  
سر فصل‌دروس (۲۴ ساعت)

انتخاب‌و‌بررسی‌جنبه‌های‌مربوطه‌آید‌فولوزیها‌ی‌مذ‌هبی‌یهودی  
مسیحی‌و‌اسلام‌و‌آید‌فولوزیها‌ی‌غیرمذ‌هبی‌لیبرالیسم ، مارکسیسم ، ناسیونالیسم‌فاشیسم .



## مدیریت بحران‌های بین‌المللی

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیش‌نیاز :

هدف :

۲۷

هدف از ارائه این درس آشناساختن دانشجویان به روش‌ها و ابزار بررسی و مطالعه در عمل بروز، وجوه تشابه، تشخیص علائم، شناخت وجوه مقابله با بحران‌های بین‌المللی می‌باشد.

سرفصل دروس : (۳۴ ساعت)

تعریف بحران از دیدگاه روش سیستمیک و روش تصمیم‌گیری، ارزیابی کلی نظریه‌ها در مورد بحران، طبقه‌بندی وضعیتهای بحرانی با استفاده از معمول مکعب بحران به بررسی رابطه بین بحران، جنگ و انقلاب به بحران و ملاحظات ژئوپولیتیکی به تصمیم‌گیری در بحران و تکنیک‌های برخورد با شرایط بحرانی به برقراری ارتباط در بحران و بالاخره طرح مسائل فرضیه‌ها و قواعد تصمیم‌گیری در وضعیت‌های بحرانی.

در این درس دانشجویان با استفاده از روش‌ها و تکنیک‌های بررسی بحران‌ها موظف است با انتخاب یک یا چند بحران حادث شده در جهان از جنگ دوم به اینطرف نسبت به تجزیه و تحلیل و ارائه آن در سمینار، بصورت کارانفرادی یا گروهی اقدام نماید.



شرکتهای چند ملیتی و اقتصاد بین الملل

۲۸

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیشنیاز :

هدف :

سرفصل دروس : (۲۴ ساعت)

۱- تعاریف و مقدمه

۲- دلایل وجود شرکتهای چند ملیتی

۳- رشد شرکتهای چند ملیتی

۴- شرکتهای چند ملیتی و سرمایه گذاری خارجی

۵- انواع سرمایه گذاریهای شرکتهای چند ملیتی در کشورهای دیگر

۶- افزایش نابرابری درآمد و سرمایه

۷- منابع مالی تأمین کنند سرمایه گذاریهای شرکتهای چند ملیتی

۸- نقش انحصارات و شرکتهای چند ملیتی در مبادلات بین المللی

۹- شرکتهای بین المللی و رشد اقتصادی در کشورهای توسعه نیافته

الف - مزایا

ب - معایب

ماه خنذ



## انرژی و سیاست جهان

۲۹

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیشیناز :

هدف :

سرفصل دروس : (۲۴ ساعت)

اهمیت نفت در اقتصاد و سیاست جهان

فعالیت شرکت‌های نفتی برای دسترسی به منابع نفتی عمدتاً جهان  
بررسی تغییرات سیاست نفتی قدرتهای بزرگ پس از جنگ جهانی دوم  
سالهای فراوانی نفت و سیاست تعیین قیمت‌ها ( ۱۹۴۸ - ۶۰ )  
تأثیر سیاست نفتی قدرتهای بزرگ در کشورهای عمده تولیدکننده نفت  
سلاح نفت ، جنگ اکتبر ۱۹۷۳

بحران انرژی

طرح مشارکت شرکت‌های نفتی با کشورهای تولیدکننده نفت خلیج فارس

بررسی سیاست افزایش قیمت‌های نفت از ۱۹۷۳

مکانیزم جذب و صادرات‌های نفت کشورهای تولیدکننده خاورمیانه به وسیله غرب

سیاست جهانی نفت از ۱۹۷۵ تا ۱۹۸۵ و تأثیر آن بر تولیدکنندگان نفت خاورمیانه



نظام نوین اقتصادی

۲۰

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیشگاز :

هدف :

سرمسکول پروین : (۳۴ شاعست)

۱- نظام فعلی جهانی و نابرابری

۲- دلایل وجود نابرابری

الف- مبادلات بین المللی

ب- نظام پولی بین المللی

پ- انحصارات و شرکت‌های چند ملیتی

ت- سازمان‌های بین المللی

۳- مسایل بوجود آمده بخاطر نابرابری

الف- فقر

ب- گرسنگی

پ- محیط زیست

ت- بهداشت

ج- بدهی‌ها

نتیجه‌آوردان برای کاهش نابرابری

الف- اصلاحات در نظام تجاری

ب- اصلاحات در نظام پولی

ج- همکاری‌های بین المللی





بررسی تطبیقی نظام‌های اقتصادی

۳۱

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیشنیاز :

هدف :

سرفصل‌درس : (۳۴ ساعت)

بررسی ویژگی‌های عمده سیستم‌های اقتصادی سرمایه‌داری ، سوسیالیستی و مختلط و  
کارکرد آنها در کشورهای پیشرفته و واپس مانده . سیستم‌های اقتصادی جهانی مطلوب  
مانند سیستم اقتصادی نوین جهانی



روابط اقتصادی ایران با جهان خارج از جنگ دوم تا انقلاب اسلامی (الف)

---

۲۲

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیش نیاز :

هدف :

شرح فصل دروس : (۲۴ ساعت)



روابط اقتصادی ایران با جهان خارج از جنگ و متا انقلاب اسلامی (ب)

---

۳۳

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیش نیاز :

هدف :

در هر فصل دروس (۳۴ ساعت)



مسائل پولی و بانکی بین المللی

۲۴

تعداد واحد : ۲  
نوع واحد : نظری  
پهلو :  
هدف :

سرفصل دروس : (۲۴ ساعت)



## تئوریهای توسعه نیافته اقتصادی

---

۲۵

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیشنیاز :

هدف :

مرفصل دروس : ( ۳۳ ساعت )



## اقتصاد بین الملل



۰۵

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیش نیاز :

هدف: اگرچه گسترش ژرفا و پویای روابط بین الملل در همه زمینه های مادی و معنوی کاملاً چشمگیر است بجزرات میتوان گفت که گسترش روابط اقتصادی میان اعضای جامعه بیش از هر زمینه دیگر بوده است که خود معلول افزایش جمعیت هر کشور و بالا رفتن سطح انتظارات هر فرد میباشد. بدیهی است که در چنین شرایطی هیچ کشوری نمیتواند خود کفائی کامل اقتصادی را بعنوان یک هدف قابل دسترسی در پیش گیرد. هدف این درس ضمن بررسی روابط اقتصادی گوناگون میان اعضای جامعه جهانی عبارتست از نشان دادن تضاد میان منطق سیاسی خود کفائی بخاطر حفظ استقلال عمل و منطق اقتصادی تولید تخصصی بخاطر کارآئی اقتصادی موثرتر که در عمل به وابستگی کشورها بیکدیگر میگردد.

سرفصل دروس: (۲۲ ساعت)

مشخصات عمده تجارت بین الملل در حال حاضر حجم تجارت بین بلوکهای مختلف عربی، سیاستهاست در حال توسعه و ترکیب کالا های تجاری از نظر سرمایه ای به واسطه ای و مصرفی، صنعتی، کشاورزی و خدمات با تاکید بر وضعیت تجارت خارجی ایران - سیاست بازرگانی (حمایت گمرکی و سایر موانع تجاری - سیاست بازرگانی و کشورهای در حال توسعه - سیاستهای بازرگانی و مبادلات بین المللی ایران - اتحادیه های تجاری - مرکزهای چند ملیتی - امپریالیسم - مسائل پولی جهان (مکانیسم تسویه های بین المللی و بازار ارزها و مداخلات مقامات پولی در بازار ارزها - توان برداختها و تعادل آن - تحولات سیستم پولی بین المللی - مسائل پولی بین المللی - تجزیمو تحلیل طرحهای پیشنهادی - معراری

بقیه اقتصاد بین المللی

ایجاد نظم نوین پولی - مسائل مالی بین المللی (تجزیه و تحلیل غلّ ایجاد بانک  
توسعه و ترمیم بررسی طرح مارشال و اصل چهارتدوین بررسی تحلیلی طرح و پیشنهادهای  
مربوط به ایجاد نظم اقتصاد نوین بین المللی) .



## سازمانهای اقتصادی و پولی بین المللی

۲۶

تعداد واحد : ۲  
نوع واحد : نظری  
پیش نیاز :

هدف درس : آشنا کردن دانشجویان با سازمانهای اقتصادی و پولی بین المللی  
مرفصل درس : (۲۴ ساعت)

الف - سازمانهای بین المللی

۱- بانک جهانی

۲- صندوق بین المللی پول

۳- گات GATT

۴- UNCTAD مسائل اقتصادی جهان سوم (شمال و جنوب نظم نوین

اقتصادی

ب- سازمانهای منطقه ای

بازار مشترک

OECD

Comecan

بازار مشترک شرق

Eco , RCD

OPEC

OAPEC

ASEAN





سازمانهای حقوقی قضائی بین المللی

۲۷

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیشنیاز :

هدف درس : آشنا کردن دانشجویان با سازمانهای حقوقی قضائی بین المللی  
سرفصل دروس : (۲۴ ساعت)

۱- دادگاه دادگستری دائمی بین المللی  
PeIJ

۲- دادگاه دادگستری بین المللی ترکیب و صلاحیت  
ICJ

۳- دادگاه اروپائی حقوق بشر

۴- دادگاه دادگستری جوامع اروپائی

۵- دادگاه دائمی داوری بین المللی

۶- دادگاههای مختلط داوری

۷- کمیسیون حقوق بین الملل ملل

۸- کمیته بین المللی حقوقدانان



## سازمانهای سیاسی و امنیتی بین المللی

۲۸

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پخشیات :

هدف :

هدف درسی آشنا کردن دانشجویان با فعالیت های متشکل در سطح بین المللی  
و منطقه ای در زمینه « حفظ صلح و امنیت بین المللی است »

الف - سازمانهای بین المللی

- ۱- سیستم امنیت و تجمعی در جامعه ملل و منشور ملل متحد
- ۲- شوراهای امنیت و نقش آن در حفظ صلح و امنیت بنیاد صلح
- ۳- عملیات حفظ صلح سازمان ملل متحد

ب - سازمانهای منطقه ای

- ۱- پیمان آتلانتیک شمالی
- ۲- پیمان ورشو
- ۳- سازمان کشورهای افریقایی و حفظ صلح منطقه ای
- ۴- جامعه عرب و وظایف امنیتی آن
- ۵- بحث درباره سایر سازمانهای منطقه ای که دارای وظایف امنیتی منطقه ای -  
میگردد .



سازمانهای اجتماعی و فرهنگی بین المللی

۳۹

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیشینه:

هدف دروس : آشنا کردن دانشجویان با سازمانهای اجتماعی و فرهنگی بین المللی سابقه

مکانهای بین المللی در زمینه مسائل اقتصادی و اجتماعی

سازمان بین المللی کار (ILO)

یونسکو UNESCO

سازمان بهداشت جهانی (WHO)

سازمان پستی جهانی

سازمان تلگرافی بین المللی

یونیسف

FAO

سازمان خواربار و کشاورزی

ICAO

سازمان هواپیمایی کشوری بین المللی

IMO

سازمان دریایی بین المللی

IAEA

سازمان انرژی اتمی بین المللی

سازمان صلیب سرخ بین المللی

سازمانهای حقوق بشر بین المللی ( ملل متحد - اروپا - سازمانهای مستقل )



نقش جمهوری اسلامی ایران در سازمانهای بین المللی

۴۰

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیشنیاز :

هدف درس : آشنایی دانشجویان با سیاستها ، برداشتها ، مواضع اتخاذ شده و همچنین فعالیتهای جمهوری اسلامی در قبال سازمانهای بین المللی .

سرفصل دروس : ( ۲۴ ساعت )

\*\*\*\*\*

الف - نگرش جمهوری اسلامی به سازمانهای بین المللی

سازمانهای بین المللی بعنوان يك مجمع بین المللی برای طرح سیاستهای کشور پیشبرد اهداف و ایجاد ارتباط با سایر کشورها .

مبارزه با استکبار ، صهیونیسم ، نژاد پرستی

کمک به نهضت های آزادی بخش ، طرح دیدگاههای ج.ا.ی در رابطه با مسائل اقتصادی و اجتماعی ، انرژی ، حقوق بشر جنگ ایران و عراق تدوین و توسعه حقوق بین المللی

ب- مواضع و فعالیتهای ج.ا.ی در سازمانهای زیر :

اوپک ، انرژی اتمی ، مجمع عمومی سازمان ملل ، یونسکو ، سازمان بین المللی کار ، سازمان همکاریهای اقتصادی E.E.C.O ، کنفرانس کشورهای اسلامی ، غیر متعهد

در این بخش بطور عمده از کارشناسان و دست اندرکاران جمهوری اسلامی بعنوان سخنران در این دهمین همایش خواهد آمد .





جمهوری اسلامی ایران  
وزارت فرهنگ و آموزش عالی

بسم الله

تاریخ ۱۳۷۲/۱۱/۲۵

شماره ۱۱۲/۳۶۴۳



دستورالعمل اجرایی موضوع کاهش سقف واحدهای درسی  
دوره‌های کاردانی، کارشناسی و کارشناسی ارشد  
مصوب جلسه ۲۹۳ شورای عالی برنامه ریزی مورخ ۱۳۷۲/۱۱/۲۳

- ۱- گروه‌های برنامه ریزی موظفند حداکثر ظرف مدت ۶ ماه برنامه‌های مصوب مربوط به خود را بازنگری کرده و سقف واحدها را تا حد مجاز کاهش دهند.
- ۲- برنامه‌های اصلاح شده از تاریخ ابلاغ، برای دانشجویانی که از این تاریخ به بعد وارد دانشگاه می‌شوند لازم الاجرا است.
- ۳- دانشجویان شاغل به تحصیل می‌توانند بر اساس سقف تعیین شده در برنامه جدید، به تشخیص گروه آموزشی موسسه ذی ربط و با رعایت شرایط زیر فارغ التحصیل شوند:
  - ۳-۱: واحدهای درسی الزامی دوره را اعم از عمومی، پایه، اصلی و تخصصی تا سقف مجاز در برنامه جدید، گذرانده باشند.
  - ۳-۲: برای رشته‌هایی که هنوز برنامه جدید آنها ابلاغ نشده است، سقف واحدها در دوره کارشناسی برای رشته‌های فنی و مهندسی ۱۴۰ واحد و برای سایر رشته‌ها ۱۲۵ واحد و برای دوره کارشناسی ارشد ۲۲ واحد است.
  - ۳-۳: آن دسته از دانشجویانی که در مشمول بند ۳-۱ قرار نمی‌گیرند یعنی تعداد واحدهای گذرانده شده آنها کمتر از حد مجاز است، می‌توانند از نیمسال تحصیلی بعد کمبود واحدهای درسی خود را تا سقف تعیین شده برابر برنامه جدید بگذرانند، در این صورت:
    - الف: کلیه واحدهای گذرانده شده قبلی دانشجویان، حتی اگر در برنامه جدید حذف شده باشد، پذیرفته می‌شود.
    - ب: در سبب‌های که در برنامه جدید با تعداد واحد کمتر یا بیشتر عرضه شده‌اند و دانشجویان در سبب‌ها قبلاً گذرانده است، بر اساس همان تعداد واحد گذرانده شده از وی پذیرفته می‌شود و نیازی به گذراندن واحدهای اضافی برای آن دروس را ندارد.
    - ج: گذراندن دروس سبب‌های از برنامه قدیم که در برنامه جدید حذف شده است، برای دانشجویانی که آن دروس را نگذرانده‌اند الزامی نیست.
    - د: برای فراغت از تحصیل در دوره‌های کاردانی، کارشناسی، کارشناسی ناپیوسته و کارشناسی ارشد پیوسته گذراندن کلیه دروس عمومی (مصوب جلسه ۲۸۲ مورخ ۱۳۷۲/۶/۲۰ شورای عالی برنامه ریزی) الزامی است.

مقرر جلسه ۲۹۳ شورای عالی برنامه ریزی، مورخ ۱۳۷۲/۱۱/۲۳ در مورد دستورالعمل اجرایی کاهش سقف واحدهای درسی دوره‌های کاردانی، کارشناسی و کارشناسی ارشد صحیح است جهت اجرا ابلاغ شود.

دکتر سید محمد رضا چاشمی کلپایگانی

وزیر فرهنگ و آموزش عالی

رونوشت: معاونت محترم وزارت فرهنگ و آموزش عالی و

معاونت محترم آموزشی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و  
رئیس محترم دانشگاه آزاد اسلامی

خواهشمند است دستور فرمایید به واحدهای مجری ابلاغ نماید.

سید محمد کاظم ناشینی

مدیر ای عالی برنامه ریزی

۴۳۲

تاریخ ۱۳۷۲/۱۱/۲۳

شماره ۲۳/۳۶۴۹

بیوست

بسم الله



جمهوری اسلامی ایران  
وزارت فرهنگ و آموزش عالی



حداقل و حداکثر واحدهای درسی درمقاطع مختلف آموزش عالی  
(مصوبات جلسات ۲۹۱ و ۲۹۲ مورخ ۱۳۷۲/۱۰/۲۵ و ۱۳۷۲/۱۱/۹)

شورای عالی برنامه ریزی

شورای عالی برنامه ریزی به پیشنهاد گروههای برنامه ریزی و براساس بازنگری روی برنامههای آموزشی، حذف دروس ناموفق و واحدهای غیر ضرور و ادغام شاخهها در بعضی از رشتههای تحصیلی، حداقل و حداکثر واحدهای درسی مقاطع مختلف آموزش عالی را به شرح زیر تصویب کرد این مصوبات از تاریخ تصویب قابل اجرا است و به موجب آن مصوبات قبلی لغو میگردند.

۱- دورههای کارشناسی حداقل ۶۷ و حداکثر ۷۲ واحد  
۲- دورههای کارشناسی حداقل ۱۳۰ واحد و حداکثر ۱۳۵ واحد (برای رشتههای مختلف فنی و مهندسی حداکثر ۱۴۰ واحد)

۳- دورههای کارشناسی ناپیوسته حداقل ۶۵ و حداکثر ۷۰ واحد

۴- دورههای کارشناسی ارشد ناپیوسته حداقل ۲۸ و حداکثر ۳۲ واحد (که از این تعداد ۴ تا ۱۰ واحد اختیاری به پایان نامه دارد).

۵- دورههای کارشناسی ارشد پیوسته حداقل ۱۷۲ و حداکثر ۱۸۲ واحد

۶- دورههای دکتری Ph. D. حداقل ۴۲ و حداکثر ۵۰ واحد (که از این تعداد ۱۶ تا ۲۰ واحد می تواند اختصاص به رساله داشته باشد).

در اینصورت:

الف: گروههای برنامه ریزی موظف اند کلیه برنامههای مصوب رشتههای مربوط به خود را بررسی کرده و با حذف واحدهای غیر ضرور، سقف واحدها را در مقاطع مختلف تحصیلی به سطح تعیین شده فوق کاهش دهند.

ب: این تقلیل واحدها و برنامههای جدید برای دانشجویان ورودی سالهای تحصیلی ۱۳۷۲-۷۳ و بعد از آن قابل اجرا است.

ج: دانشجویان ورودی قبل از ۱۳۷۲ نیز می توانند وضعیت تحصیلی خود را با برنامه جدید تطبیق دهند، در اینصورت تطبیق واحدها و دروس با برنامه های جدید حسب مورد برعهده شورای آموزشی گروه یا کمیته تحصیلات تکمیلی مؤسسه ذیربط است.

رای شماره جلسات ۲۹۱ و ۲۹۲ شورای عالی برنامه ریزی در خصوص تقلیل واحدهای درسی درمقاطع مختلف تحصیلی صحیح است به درجه اجرا گذارده شود.

دکتر سید محمد رضا هاشمی گلپایگانی

وزیر فرهنگ و آموزش عالی

رونوشت: معاونت محترم آموزشی وزارت فرهنگ و آموزش عالی  
معاونت محترم وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی  
و رئیس محترم دانشگاه آزاد اسلامی  
خواهشمند است به واحدهای مجری ابلاغ فرمائید.

سید محمد کاظم ناشینی

دبیر شورای عالی برنامه ریزی

۲۱۹